Gemeente Waterland

Monnickendam, 07 november 2023

Nummer:	102-417
Portefeuillehouder:	M. C. van der Weele
Contact via:	Team Handhaving
Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid:	Artikel 1 lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Aan de Raad

Onderwerp: Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling VrZW

Voorstel

1. Kennis te nemen van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling VrZW;
2. een zienswijze in te dienen op de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling;
3. akkoord te gaan met bijgaande reactiebrief aan het DB van de VrZW.

Inleiding

Op 1 juli 2022 trad een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking. De wijziging heeft tot doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. De kaderstellende en controlerende rollen die gemeenteraden hierbij hebben, worden daartoe versterkt. Dit betekent dat alle gemeenschappelijke regelingen waar uw college, burgemeester of raad aan deelneemt, herzien worden. Naast de Wgr zelf is het kader daarvoor het document 'Opbrengst Regionale Werkgroep verbonden partijen' van 3 juli 2023 dat de raad op 28 september 2023 heeft vastgesteld. Het nieuwe artikel 1 van de Wgr verlangt dat de raad in de gelegenheid wordt gesteld zienswijze naar voren te brengen over de voorgenomen wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling. Hierna zal het college de raad nog via een apart voorstel toestemming moeten vragen voor de wijziging.

Er zijn zes verplichte wijzigingen/procesmatige wijzigingen:

1. Actieve informatieplicht
2. Zienswijzeprocedure van de raden bij het treffen (wijzigen, toetreden en uittreden)
3. Betere aansluiting van de begrotingscyclus op gemeentelijke cyclus
4. Toezenden van de begroting aan de Gedeputeerde Staten
5. Dagelijks bestuur moet gemotiveerd de raden in kennisstellen wat hun oordeel is over de zienswijzen
6. Aanscherpen afspraken over uittreding van de regeling

En ook aan aantal keuzes vanuit de gemeente:

1. Het wel/niet instellen van regionale gemeenschappelijke raadscommissie
2. Het wel/niet instellen van een onderzoekscommissie
3. Het wel/niet opnemen van extra besluiten waarop een zienswijze dient te worden gegeven
4. Het wel/geen evaluatie van de regeling
5. Wel/geen participatie

Argumenten

2.1 De GR voldoet met de wijzigingen aan de nieuwe wet Gemeenschappelijke regelingen

Met het aanpassen van de GR, voldoet de gemeenschappelijke regeling aan de gewijzigde Wgr, die sinds 1 juli 2022 van kracht is. De GR wordt pas gewijzigd nadat alle deelnemende colleges en raden hebben ingestemd. Na publicatie is de gewijzigde regeling van kracht. Dit moet voor 1 juli 2024 gebeuren.

2.2 *De wijziging vergroot de democratische legitimiteit van de gemeenschappelijke regeling*

In de bijlage 'Overzicht voorstel wijzigingen GR-VrZW' zijn de artikelen opgenomen die gewijzigd worden. Bij de artikelen staat de huidige tekst en een voorstel voor de nieuwe tekst met een toelichting. De belangrijkste wijzigingen onder de gewijzigde Wgr zijn:

- de toevoeging van een extra zienswijze moment ten aanzien van de resultaatbescherming;
de toevoeging van een artikel dat gaat over het evalueren van de GR;
- het uitbreiden van de participatiemogelijkheden en
- het verduidelijken van de actieve informatieplicht vanuit het bestuur van VrZW aan de deelnemers.

Deze wijzigingen versterken zo de democratische legitimiteit van de GR. Ook wijzigen termijnen in de P&C-cyclus, zoals de deadline voor het aanleveren van de begroting aan het ministerie.

2.3 *De wijziging van de GR is getoetst aan de raadscommissie en ambtelijke werkgroep*

Bij de wijzigingen in de GR is er advies uitgebracht door een raadscommissie en ambtelijke werkgroep. Deze adviezen zijn meegenomen in de afweging tot de huidige GR. De exacte afwegingen staan in de bijlage 'Overzicht verwerking raadcommissie en werkgroep ambtenaren'.
De kaders zijn door VrZW meegewogen en ons inziens voldoende verwerkt in het ontwerpvoorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling. De vergelijking, zoals in de bijlage, geeft voor ons geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

Kanttekeningen

2.1 Artikel 9, zevende lid van de GR is in strijd met artikel 1 van de GR

Hoewel er geen aanleiding is om voor wat betreft de voorgestelde wijzigingen een zienswijze te geven vinden wij alsnog aanleiding een zienswijze in te dienen op de geldende regeling in verband met een opgemerkte strijdigheid van een reeds bestaand artikel in de GR.

Artikel 9, zevende lid van de GR zegt: Het algemeen bestuur is bevoegd tot wijziging van de regeling, indien tenminste twee derde van het aantal leden van oordeel is dat het een wijziging van ondergeschikt belang is. Uitzondering hierop vormt een uitbreiding van de overgedragen bevoegdheden.

Dit is, naast dat het artikel kan leiden tot onduidelijkheden voor wat betreft de interpretatie van 'ondergeschikt belang', ons inziens in strijd met artikel 1, eerste lid van de GR.

Artikel 1, eerste lid - De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of tezamen, ieder voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn, een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten.
Artikel 1, vijfde lid - Onder het treffen van een regeling wordt in dit artikel mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.

Het wijzigen van een gemeenschappelijke regeling (en in casu de GR VrZW) is op grond van artikel 1 eerste lid uitsluitend voorbehouden aan de colleges van deelnemende gemeenten. Er is geen juridische grondslag voor delegatie van een dergelijke bevoegdheid aan het AB tot wijziging van een gemeenschappelijke regeling.
In de zienswijzebrief is dit punt verwerkt.

Communicatie

Na besluitvorming over de GR op 14 december 2023, zenden wij de brief naar het dagelijks bestuur van de VrZW.

Eind maart 2024 informeert het dagelijks bestuur de colleges en raden over wat er met de zienswijzen is gedaan, nadat het algemeen bestuur ook kennis heeft genomen van de zienwijzen. Vervolgens vindt de procedure plaats waarbij instemming wordt gevraagd aan de colleges en gemeenteraden. De colleges gaan niet eerder een wijziging van een GR kunnen treffen, dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. Nadat de gemeenteraad is geïnformeerd eind maart, wordt er ook een nieuwe reactie verwacht van de gemeenteraad (uiterlijk 8 mei 2024). In de vergadering van het algemeen bestuur midden juli, wordt vastgesteld of de wijziging van de gemeenschappelijke regeling tot stand is gekomen. De wijziging komt tot stand zodra blijkt dat in ieder geval de colleges van burgemeester en wethouders van tweederde van de deelnemende gemeenten daartoe met toestemming van hun raden hebben besloten. De wijziging treedt vervolgens in werking na bekendmaking.

Burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlagen:

- Concept Raadsbesluit VRZW Wijziging gemeenschappelijke regeling
- Bijlage 1 Brief wijziging gemeenschappelijke regeling
- Bijlage 2 Wijziging gemeenschappelijke regeling, Overzicht verwerking raadscommissie
- Bijlage 3 Werkgroep ambtenaren en overzicht tabel wijzigingen GR VrZW
- Bijlage 4 Reactiebrief aan de VrZw
- Bijlage 5 Gemeenschappelijke regeling